

A SZAKMAI MUNKAKÖZÖSSÉGEK TEVÉKENYSÉGE AZ ISKOLAI ÖKO-PROGRAMBAN

Angol nyelvi munkaközösség:

A Solutions tankönyvcsaládot használjuk több csoportban is. Minden évfolyamon van legalább egy fejezet a tankönyv tíz fejezete közül, amely a környezettudatosságra nevel. A témába vágó szövegeken kívül plakátokat készítünk a diákokkal, programterveket állítunk össze, érvelő esszéket íratunk a környezetvédelem témában.

Az English File tankönyvcsalád kevésbé koncentrál a környezetvédelem témára. Falnagy Ágnes tanárnő a pedagógus szakvizsga keretében mindegyik English File 3rd edition tankönyv minden fejezetéhez készít kiegészítő anyagot. A feladat az adott fejezet nyelvtanára épülve a környezettudatosság témakörhöz kapcsolódik.

A kerületi angol nyelvi szavalóverseny témája a környezetünk szeretete.

Az idegen nyelvi karácsonyi készülődés része a dekorációkészítés újrahasznosított anyagokból, pl. hóemberkészítés használt zokniból, képeslapok maradék színes papírokból.

A 11.C osztály Erasmus+ iskolai partnerségi projektjéhez kapcsolódóan az iskola 102 diákja töltött ki angol nyelvű kérdőívet a vízgazdálkodással s a hulladékgyűjtéssel kapcsolatban. A válaszokat elemezzük, és az eredmény alapján meghatározzuk a környezettudatos víz- és hulladékgazdálkodásra nevelés irányvonalát.

Az érettségi témakörök között is szerepel a fenntarthatóság, a környezetvédelem, tehát amikor az érettségire készítjük a gyerekeket, akkor is foglalkozunk a témával, valamint a tételsorunkban is helyet kap ez az aspektus.

Élő idegen nyelv:

Az idegen nyelvek tankönyvek minden évfolyamon legalább egy fejezetben foglalkoznak a környezetvédelemmel, a környezettudatos viselkedéssel, a klímaváltozás veszélyeivel.

A témába vágó szövegeken kívül plakátokat készítünk a diákokkal, programterveket állítunk össze, érvelő esszéket íratunk a környezetvédelem témában.

Az angol nyelvi munkaközösség a legtöbb csoportban a Solutions tankönyvcsaládot használja, melyben minden évfolyamon van legalább egy fejezet a tankönyv tíz fejezete közül, amely a környezettudatosságra nevel. Az English File tankönyvcsalád kevésbé koncentrál a környezetvédelem témára. Falnagy Ágnes tanárnő a pedagógus szakvizsga keretében mindegyik English File 3rd edition tankönyv minden fejezetéhez készít kiegészítő anyagot. A feladat az adott fejezet nyelvtanára épülve a környezettudatosság témakörhöz kapcsolódik.

Az iskolában működő második idegen nyelvi munkaközösség minden évben a környezetvédelem témájában szervez projektversenyt.

Az eddig megjelenített témák: Földünk, Víz, Klímaváltozás hatása

A kerületi angol nyelvi szavalóverseny témája a környezetünk szeretete.

Az idegen nyelvi karácsonyi készülődés része a dekorációkészítés újrahasznosított anyagokból, pl. hóemberkészítés használt zokniból, képeslapok maradék színes papírokból.

A 11.C osztály Erasmus+ iskolai partnerségi projektjéhez kapcsolódóan az iskola 102 diákja töltött ki angol nyelvű kérdőívet a vízgazdálkodással s a hulladékgyűjtéssel kapcsolatban. A válaszokat elemezzük, és az eredmény alapján meghatározzuk a környezettudatos víz- és hulladékgazdálkodásra nevelés irányvonalát.

Élő idegen nyelvből a közép-és emelt szintű érettségiben egyaránt követelmény az önálló gondolatok kifejtése a témában. Amikor az érettségire készítjük a gyerekeket, akkor is foglalkozunk a témával, valamint a tételsorunkban is helyet kap ez az aspektus.

Az érettségi vizsgakövetelményeiben az alábbi témák szerepelnek:

- A természet és az ember harmóniája
- Növények és állatok a környezetünkben
- Környezetvédelem a környezetünkben
- Mit tehetünk a környezetünkért és a természet megóvásáért
- A környezetvédelem lehetőségei és problémái
- Időjárás

Humán munkaközösség:

Munkaközösségünk fontosnak tartja, hogy gimnáziumunk ÖKO–iskolai programjának megfelelően nevelési tevékenységünkben, programjainkban is megjelenjenek a környezeti nevelés, a fenntarthatóságra nevelés, a globális nevelés célkitűzései, értékrendje, ennek eszközei. Úgy véljük, tantárgyaink tanítása során számos lehetőség áll a rendelkezésünkre.

Emberismeret és etika:

Az etika (alkalmazott filozófia) hosszú ideig csak az emberre fókuszálva határozta meg tárgyának hatókörét. A világvallások jó része az állatokat sem tekintette olyan viszonyrendszer tagjának, ahol az ő érdekeiket, érzéseiket, biológiai lényiségüket figyelembe kellett volna venni. A változás a XX. században következett be. Először az állatokkal való bánásmód kérdése (Albert Schweitzer) vetődött fel, majd a házi kedvencek tartása kapcsán merült fel a felelős állattartás kérdése. A vegetáriánus mozgalom érvei között megjelenik minden állat védelme (ne ölj!), sőt az állattenyésztés elleni érvként a környezetvédelem szempontja. A római jegyzőkönyv (1968) megjelenése óta pedig a fenntartható fejlődés kérdésköréhez kapcsolódóan nem csak a jövő nemzedék iránti felelősség kérdését feszegetik az etikai viták, hanem az ököcentrikus vagy biocentrikus szemléletmód végiggondolásával az etika kérdéseinek új dimenziói vetődnek fel.

A tárgy témakörei közül több érinti a pályázathoz kapcsolható témákat. Így **a jólét-jólét** témája érinti a **túlfogyasztás kérdését, s vele együtt az élelmiszer-pazarlás megfékezésének lehetséges egyéni és társadalmi eszközeit**. Itt van mód a különböző **táplálkozási divatok, mozgalmak bemutatására** is. E témákat gyűjtőmunkával, prezentáció-készítéssel is be lehet illeszteni a tananyagba. (Eddig minden évben témánk volt; házi feladatként (Gyűjtőmunka, egy divatos táplálkozási rendszer bemutatása), kiselőadásként (pl. **a tudatos fogyasztó**), prezentáció-készítésként (gyűjtés csoportosan, közös elkészítés, majd a prezentáció bemutatása kiselőadásban).

A tananyag külön nagy témakörként foglalkozik **a rendszerek működésének etikai kérdéseivel**. Ezek között a gazdaság, a politika, a környezetvédelem, a tudományos és technikai fejlődés területének etikai kérdéseit próbáljuk körbejárni. Eleve arra fókuszálunk, hogy milyen etikai problémákat tudunk ezek kapcsán megfogalmazni. Pl. **környezetvédelem (környezetszennyezés; a biodiverzitás csökkenése), a szegénység/fejletlenség és környezetpusztítás összefüggései; globalizáció és környezetszennyezés összefüggései**. A politika rendszerének vizsgálatakor etikai probléma, hogy kinek kell vajon olyan kérdésekkel foglalkozni, ami határokon túlívelő problémát old meg (**politikai aktor – környezetvédelmi probléma pl. esőerdők, vízhiány a politikai döntés területe**). Itt erőteljesen hangsúlyozható a kérdések ököcentrikus megközelítése. A tudományos élet fejlődése szempontjából az ökoiskolai pályázatba illeszthető **téma a GMO növények termesztése, a géntechnológiának azok a kérdései, amelyek már a fajok közti határok elmosását eredményezi (génmódosítás vírusok segítségével; emberi és állati sejtek génállományának keverése)**.

E témakörön belül a témák pontos kijelölése általában úgy történik, hogy egy listáról választhatnak a gyerekek. Csoportosan vagy egyénileg dolgozzák ki. A nagyobb témakörön belül mindenki érdeklődésének megfelelően szűkítheti egyéni (csoport-) munkájának témáját. Az utóbbi évek gyakorlata szerint a rendszerek etikáját mindig csoportos prezentációként dolgoztuk fel. És kb. 8-10 előadás hangzik el ezek alapján az órán. Minden órán egy témát dolgozunk fel. A csoport prezentációja a vitaindító, s utána vita, beszélgetés következik.

Történelem:

A környezet mint befolyásoló tényező, szinte az első témaköröktől kezdve folyamatosan szerepel a történelem tanításában. Az éghajlati változások hatása az gazdaságra, a népességre az egyik első összefüggés, amire megtanítjuk a gyerekeket többféle forrásanyag felhasználásával. Ez a szempont aztán minden tanévben több alkalommal előkerül. Pl. a neolitikus kor népességrobbanásánál, vagy a görög gyarmatosítás okai között, vagy a 14. századi pestisjárvány kapcsán; vagy a középkori városok népesedése és a járványok összefüggésében; esetleg a földrajzi felfedezések következményeinél stb.

A környezetvédelem többször szóba kerül, de hangsúlyosan először az ipari forradalomnál (10. évfolyam), ahol a gazdasági fejlődés természeti környezetre gyakorolt romboló hatásáról több forrás is szerepel a tankönyvben. Innentől pedig többször is előkerül pl. a városiasodás, az iparvidékek kialakulása, a bányászat stb. kapcsán.

A globális gondolkodás „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan” alapelve a 12. évfolyam tananyagában direktben is szerepel: „A globális világgazdaság ellentmondásai”, vagy a „Demográfiai változások” témaköréhez kapcsolódva.

Magyar nyelv és irodalom:

A művészeti tárgyak megkülönböztetetten alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítésére, keretet biztosítanak a természet szépségének átéléséhez, az „érintetlen” természettel vagy a leromlott környezettel kapcsolatos érzések művészi megfogalmazásához, a természet és a kultúra szoros kapcsolatának bemutatásához, a mítoszok, jelképek által rögzített ökológiai tudás közvetítéséhez. Fel tudják hívni a figyelmet az értékvesztésre, az uniformizálódásra, kulturális örökségünk és a kultúra sokfélesége megőrzésének fontosságára. Az irodalmi szövegekről való beszélgetések során mindezen szempontok vizsgálata előkerül. Továbbá rendszeresen készítünk föl diákokat helytörténeti vetélkedőre, a Fiumei úti temetőben irodalmi sétát tartunk minden évben.

Nyelvtan órákon sokszor kapnak a gyerekek öko témájú szövegértési, szövegalkotási feladatokat, a retorika témakörének tárgyalásakor disputa, érvelési gyakorlatok formájában találkozhatnak ezzel a problémakörrel. A környezettudatos fogyasztás kérdéseit a reklámról szóló anyagrész tanulása során érintjük.

A tantervbe épített - órán tárgyalt - környezeti nevelés mellett rendkívül fontosnak tartjuk, hogy kollégáink személyes példaadása is motiválja tanítványainkat. Többen részt veszünk az iskola táboraiban (Kéktúra -,vízi-, sí-, biciklis tábor), az iskola zöldítési, kertgondozási munkáiban.

A „Zöldülj, Könyves!” Erasmus projektben munkaközösségünk két tagja külföldi továbbképzésen fejleszti ismereteit a fenntartható fejlődés témakörében. Ágoston Éva kolléganőnk két éves Erasmus program keretében, diákcserevel egybekötve dolgozik együtt tanítványaival egy ciprusi iskolával, a vízgazdálkodás témájában.

A biológia-földrajz-kémia munkaközösség:

I. Tanulmányi versenyekre való felkészülés segítése

Biológia OKTV 12. évfolyam: Frontóné Szigeti Zsuzsanna

II. A karanténos hónapok legszebb prezentációinak bemutatása

2020. november: Frontóné Szigeti Zsuzsanna, Tasi Irén, Juhász Erika

III. Jeles napok megünneplése

1. A világűr hete	2020. október
2. Európai hulladékcsökkentési hét	2020. november
3. Ünnepelj zölden	2020. december
4. A Víz Világnapja
(Foto pályázat hirdetésével, a legszebb munkák bemutatásával)	2021. március 22.
5. A Föld Napja	2021. április 22.

IV. Drogprevenációs (online) előadás szervezése

2021: Baráth Csaba, Juhász Erika, Frontóné Szigeti Zsuzsanna

V. Az ökoiskola pályázat előkészítésében való részvétel

Testnevelés és művészeti munkaközösség:

A testnevelés munkaközösség számára fontos szempont az egészséges életmódra nevelés, aminek része az életünk során használatos anyagokkal való gazdálkodás, amit mindig fontosnak tartottunk, ezért is nem áll távol tőlünk, hogy tevékenyen kivegyük a részünket az iskola ÖKO-programjából!

Évente több tábor megszervezésével lehetőségünk nyílik, hogy fokozottan odafigyeljünk a gyerekek környezettudatos nevelésére.

Vízi táboraink a környezet és természetvédelem jegyében zajlanak. Az állat és növényvilág megismerése, megfigyelése a legfőbb tevékenység a sporton és mozgáson kívül. A környezet megóvására és a táborhely és annak környékének tisztántartására neveljük a tanulókat. Odafigyelünk a táborok idején is a szelektív hulladékgyűjtésre és a takarékos vízhasználatra.

Iskolaidőben a sportudvart rendszeresen tisztán tartjuk, szemetet szedünk, valamint a lehullott lombot segítünk összegereblyézni és a komposztálóba tenni.

Évente 1-2 alkalommal az iskola közvetlen környezetéről is összegyűjtjük a hulladékokat.

Mi, testnevelő tanárok vállaljuk, hogy szelektíven gyűjtjük a szemetet és erre a gyerekek figyelmét is fokozottan felhívjuk!

Szívesen részt veszünk tevékenyen is olyan iskolai szervezésű programokban, ami a környezettudatos nevelést előremozdítja, valamint a természet és környezetbarát viselkedést szolgálja.

Matematika-fizika munkaközösség:

A globális felelősségvállalásra, fenntarthatóságra nevelés a Nemzeti Alaptantervben is több ponton megjelenik, lényeges elemei szinte valamennyi tantárgy keretén belül tárgyalhatók. A környezeti nevelés az oktatás minden területén kiemelt feladatnak számít, de a *fizika* tanítás során kimondottan sok lehetőség kínálkozik arra, hogy az emberiség globális problémáira felhívjuk a figyelmet és bemutassuk a modern természettudomány újszerű, szemléletformáló eredményeit.

A középiskolai fizika tanítás során rendszeresen foglalkozunk a világ legsürgetőbb problémáival. Ezek a globális felmelegedés következményei, éghajlatváltozás, energiaellátás, ózonréteg, üvegházhatás.

Hazánk energiastatégijának tanulmányozásának részeként ebben a tanévben is megszervezzük a 11. évfolyam Paksi Atomerőműbe tett látogatását.

Kevés középiskola dicsekedhet ma Magyarországon azzal, hogy benne csillagvizsgáló működik. A Könyves Kálmán Gimnázium tetején lévő jól megépített kupolában modern, nagy teljesítményű műszer szolgálja a csillagászat oktatását, népszerűsítését.

Az iskolánkban működő csillagász szakkör az ország egyik legjobban felszerelt és legsikeresebben működő szakköre, amely más középiskolák tanulói előtt is nyitva áll. Az iskolai szakkörön kívül ismét indul iskolánkban olimpiai előkészítő szakkör, a magyar csillagászati diákolimpiai csapat egyik felkészítő helye vagyunk. Valószínűleg mi rendezzük tavasszal a beavató verseny országos döntőjét is. Szeretnénk, ha a Könyves a jövőben is a magyar csillagászati diákolimpiai mozgalom egyik oszlopa lenne, amivel nagy szerepet játszik a globális szerepvállalásra, társadalmi és nemzetközi együttműködésre nevelés terén.

Az év folyamán 5 alkalommal rendezünk nyílt észlelést iskolánk csillagdájában, a kerület érdeklődő polgárainak. Májusban részt veszünk a járdacsillagászat nemzetközi rendezvényén.

A csillagászatnak az űrkutatással együttműködve nagy szerepe van a globális környezet jobb megismerésében és a környezetet veszélyeztető tényezők feltárásában.

Ebben a tanévben is célul tűztük ki, hogy a tantárgyaink iránt érdeklődést mutató, tehetséges tanulóinkat igyekszünk olyan élményekhez juttatni, ami elkötelezetté teszi őket a versenyzésben.

A 2020-2021-es tanévben munkaközösségünk hirdeti meg a Dr. Könyves címet viselő Tehetséggondozói Díjat, amelyben tervezzük a fenntarthatósággal kapcsolatos téma kitűzését is.

Mentortanári munkaközösség:

A 122/2018. (VII. 10.) Korm. rendelet 2018. VII. 11-től hatályos rendelkezése szerint a pedagógusok minősítési rendszerében **az eddigi nyolc pedagóguskompetencia egy újabb kompetenciával egészült ki: „a környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselője és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának módja”** Ennek értelmében a 2020. évi Pedagógus I. fokozat megszerzésére irányuló minősítő vizsga, illetve minősítési eljárás új értékelési szempontokkal egészültek ki. Tanárjelöltjeinket, kezdő pedagógusainkat támogatnunk kell a következő képességek, jártasságok megszerzésében:

- Ismeri az országos és intézményi szintű pedagógiai dokumentumok fenntarthatóságra nevelésre vonatkozó elvárásait.
- Szakterületének megfelelő tudása van a környezeti nevelésről és a fenntarthatóság fogalmáról, alapelveiről; törekszik mindennapi pedagógiai tevékenységébe beépíteni ezeket. Pedagógiai munkájában képes arra, hogy hitelesen jelenítse meg a fenntarthatóság értékeit.

KÖNYVES KÁLMÁN GIMNÁZIUM

- Segíti a gyermekeket, hogy megértsék a nem fenntartható és fenntartható fejlődés különbségeit.
- Kihasználja saját szakterületén, illetve intézményében a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit.
- Lehetővé teszi a gyermekek számára, hogy saját cselekedeteikkel, viselkedésükkel hozzájáruljanak a fenntarthatósághoz, tudatosítva bennük, hogy a jövő rajtuk is múlik.
- Fontosnak tartja az alapvető környezettudatos magatartási normák betartását és betartatását. Bátorítja a környezettel kapcsolatos pozitív attitűdök kinyilvánítását.
- Segíti a gyermekeket, hogy a múlt és a jelen tükrében kreatívan gondolkodjanak a lehetséges jövőről

Mentori munkánk szerves része, hogy a fenti kompetenciák megszerzése érdekében bevonjuk tanárjelöltjeinket és gyakornokainkat az iskolánkban folyó sokrétű környezeti nevelésbe, mind a tanítási órákon, mind az iskolán kívül folyó tevékenységekbe, hagyjuk kibontakozni kreativitásukat ezen a téren is.

Bp., 2020. szeptember 29.